

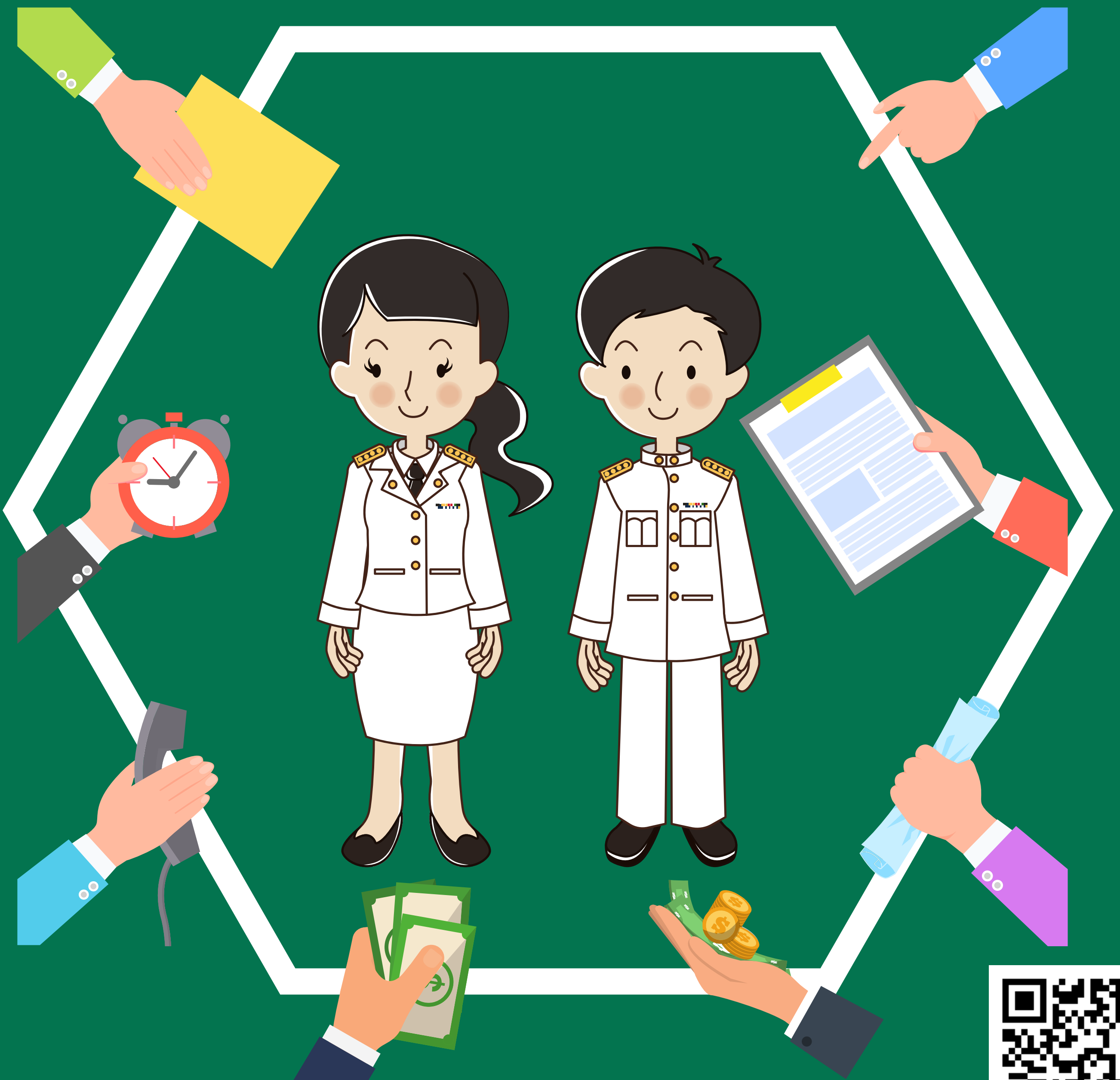
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
กรมพลศึกษา

วิสัยทัศน์ กรมพลศึกษาใสสะอาดต้านทุจริตร้อยเปอร์เซ็นต์

จุดสารงานวินัย

ฉบับที่ ๕

เดือนมกราคม ๒๕๖๕ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

คำนำ

จากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นมีผลกระทบทางลบต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งปัญหา
มาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก เนื่องจากการทุจริตคอร์รัปชันมีความแยบยล ซับซ้อน
ทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นและยังคงมีอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตคอร์รัปชันใน
วงราชการ ซึ่งการแก้ไขปัญหาการทุจริตในทุกรูปแบบนั้น ถือเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล ที่ทุกภาคส่วน
ต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดแนวทาง มาตรการต่าง ๆ เพื่อมา
ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริต อาทิเช่น การกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อต่อต้านการทุจริตขององค์กร
การประกาศเจตจำนง การยกระดับเจตจำนงและสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย การดำเนินกิจกรรม โครงการ
ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ในการปฏิบัติราชการ การยกระดับคุณธรรม จริยธรรม ให้กับบุคลากรภายใน
หน่วยงาน เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพตติมิชอบอย่างยั่งยืน

กรมปศุสัตว์ โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมปศุสัตว์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอ
แนะแนวทางหรือมาตรการเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้สอดคล้อง
กับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายต่อต้านการทุจริต
และประพตติมิชอบของกรมปศุสัตว์ และแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพตติมิชอบ
กรมปศุสัตว์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จึงได้จัดทำจุลสารเสริมสร้างค่านิยมในการรักษาวินัย การต่อต้าน
การทุจริต การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งส่งเสริมมาตรฐานการดำเนินงานด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม
ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับบุคลากรของกรมปศุสัตว์ นำไปพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติ
ราชการ ให้ถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบของทางราชการ เพื่อการยกระดับคุณธรรม จริยธรรม และ
เพื่อเป็นอุทธาหรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของบุคลากร อันเป็นการป้องกันและปราบปราม การทุจริต
เชิงรุก ภายใต้โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริตสร้างค่านิยมในการรักษาวินัยและส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรม กรมปศุสัตว์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

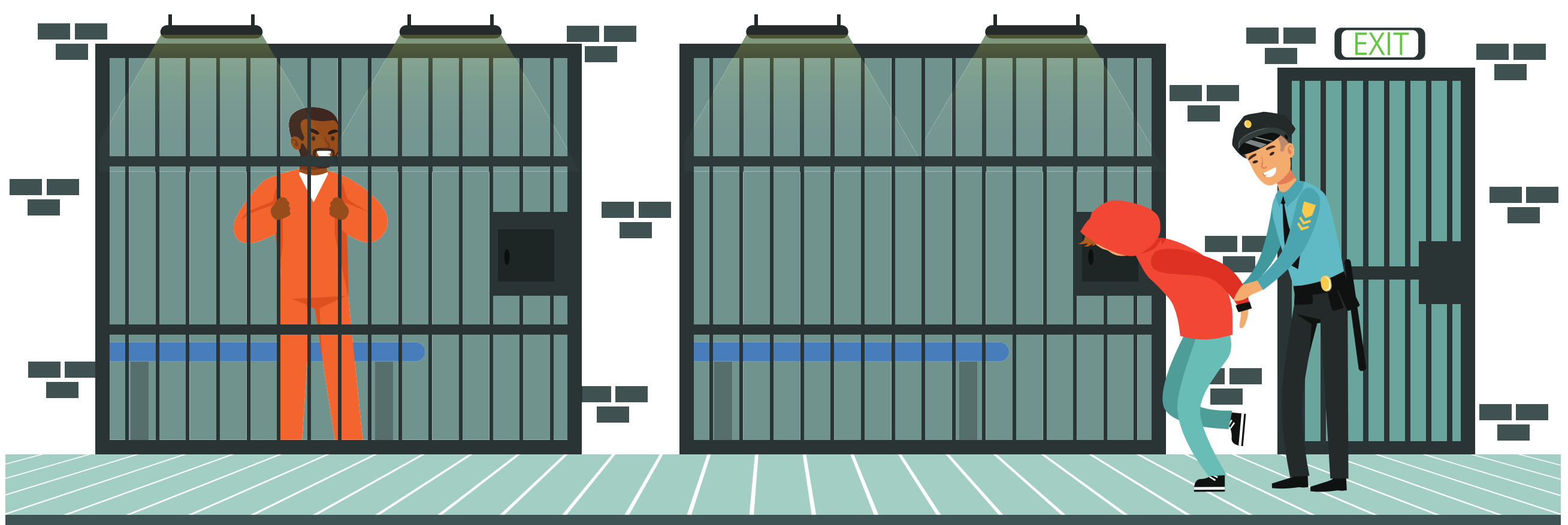

การทุจริตคอร์รัปชัน”

เป็นปัญหาสำคัญที่สังคมให้ความสนใจเป็นพิเศษในยุคปัจจุบันแม้ทุกภาคส่วน จะให้ความร่วมมือกันแก้ไขตลอดมา แต่เนื่องจากพฤติกรรมในทางทุจริตคอร์รัปชันสามารถกระทำได้ในหลายรูปแบบทั้งมีความแยบยลและสลับซับซ้อน ทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นมีอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการถือว่าเป็นภัยร้ายร้ายแรงของสังคมและประเทศชาติ เพราะการทุจริตคอร์รัปชันนั้นมีผลต่อการพัฒนาของประเทศในหลายภาคส่วน รัฐจึงได้มีการกำหนดมาตรการ แนวทางต่างๆ เพื่อมาป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเคร่งครัด และการเสริมสร้างความรู้ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติไม่ชอบ การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน การกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบที่ส่วนราชการ การสร้างค่านิยมการรักษาวินัย และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุคลากร ก็นับว่าเป็นวิธีหนึ่งของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเชิงรุก

กรมปศุสัตว์ โดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมปศุสัตว์ ร่วมกับกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม กรมปศุสัตว์ จึงได้รวบรวมกรณีตัวอย่างการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่ศาลปกครองและศาลอาญาได้มีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษา เกี่ยวกับการกระทำในลักษณะที่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ การกระทำผิดวินัยทั้งที่เป็นวินัยร้ายแรง และไม่ร้ายแรง ปฏิบัติโดยฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ของทางราชการ หรือฝ่าฝืนข้อกำหนดด้านจริยธรรม และบทลงโทษข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิดมานำเสนอเพื่อให้เป็นบรรทัดฐานและเป็นอุทาหรณ์ที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมปศุสัตว์ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม เพื่อผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีของข้าราชการให้ควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของประชาชน และเพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเชิงรุกต่อไป

ซึ่งอุทาหรณ์เรื่องแรกและผู้เขียนจะนำเสนอในจุลสารฉบับนี้ ก็คือเรื่องความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นความรับผิดทางอาญา กรณีเจ้าหน้าที่ยกยอกทรัพย์

ความผิดอาญา ฐานเจ้าหน้าที... ยักยอกทรัพย์

กฎหมายอาญาได้บัญญัติความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการไว้ในมาตรา ๑๔๗ ถึง มาตรา ๑๖๕

๑. นิยามของคำว่า เจ้าพนักงาน และ พนักงาน

๑.๑ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑ (๑๖)

ได้นิยาม ความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ดังนี้

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำ หรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

๑.๒ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

ได้นิยามความหมายของคำว่า “พนักงาน” ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๓ “พนักงาน” หมายความว่า ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ หรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมดหรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ โดยได้รับเงินเดือนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นจากองค์การ บริษัท จำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งนี้ นอกจากผู้เป็นเจ้าพนักงานอยู่แล้วตามกฎหมาย ซึ่งความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ของผู้เป็นพนักงาน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้มีการกำหนดไว้เช่นกัน อาทิเช่น

มาตรา ๔ ผู้ใดเป็นพนักงานมีหน้าที่ ซื่อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่น โดยทุจริต หรือโดยทุจริต ยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๕ ผู้ใดเป็นพนักงานใช้อำนาจในหน้าที่โดยมิชอบ ช่มชู้ใจหรือจูงใจ เพื่อให้บุคคลใดมอบให้ หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด แก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๖ ผู้ใดเป็นพนักงานเรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาทหรือประหารชีวิต

มาตรา ๗ ผู้ใดเป็นพนักงานกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียกรับหรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานในหน้าที่นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๘ ผู้ใดเป็นพนักงานมีหน้าที่ซื่อทำจัดการหรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ใช้อำนาจในหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่องค์การบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

๒. โทษทางอาญาสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิด

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ได้กำหนดโทษทางอาญาสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ ๕ สถาน ดังนี้

- (๑) ประหารชีวิต
- (๒) จำคุก
- (๓) กักขัง
- (๔) ปรับ
- (๕) ริบทรัพย์สิน

ความต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ฐานเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์

ความต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญาฐานความผิด เจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ใด เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตน หรือเป็นของผู้อื่น โดยทุจริตหรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย

องค์ประกอบความผิด

องค์ประกอบภายนอก

- (๑) เจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ใด
- (๒) เบียดบังทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นหรือยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์นั้นเสีย
- (๓) ซึ่งทรัพย์ที่ตนมีหน้าที่ตาม (๑)

องค์ประกอบภายใน

- (๑) เจตนาธรรมดา
- (๒) เจตนาพิเศษ “ โดยทุจริต ” มาตรา ๑ (๑) หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

อัตราโทษ

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๒๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาทถึง ๔๐,๐๐๐ บาท

กรณีตัวอย่างความผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์จากคำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๗/๒๕๓๖

จำเลยเป็นข้าราชการอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกเทศมนตรี และได้รับคำสั่งมอบหมายจากนายกเทศมนตรี ให้ไปรับเงินจากศาลมา มอบให้เทศบาล แม้จะไม่ใช้หน้าที่ตามตำแหน่งของจำเลยโดยตรง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการเกี่ยวกับเงินที่ได้รับมอบหมายนั้น เมื่อจำเลยมีเจตนาทุจริตเบียดบังเอาเงินนั้นเป็นของตน จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายมาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๑๓/๒๕๔๖

แม้จำเลยมีตำแหน่งหน้าที่เป็นอาจารย์สอนหนังสือ แต่จำเลยก็ได้รับคำสั่งมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ให้ทำหน้าที่หัวหน้าพัสดุของโรงเรียน จำเลยจึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการรักษาพัสดุ เมื่อจำเลยเบียดบังเอาเครื่องคอมพิวเตอร์ไปขายจำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายมาตรา ๑๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๘๐/๒๕๓๑

คำสั่งของบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้บังคับบัญชา ที่ได้มอบหมายงานให้จำเลยปฏิบัติ เป็นคำสั่งที่ออกโดยไม่มีอำนาจ จำเลยจึงไม่เป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจกระทำการตามคำสั่งนั้น การที่จำเลยรับเงินค่าดูแลสิ่งปลูกสร้างของเทศบาล ซึ่งมีใช้หน้าที่ของจำเลยแล้วเบียดบังไว้ จึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, ๑๕๗ และ ๑๖๑ แต่เป็นความผิดฐานยกยอก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ แม้อต่อมาจำเลยจะได้นำเงินจำนวนที่ยกยอกไปดังกล่าวมาชดใช้คืนแก่เทศบาลก็ตาม ก็เป็นเพียงการกระทำเพื่อบรรเทาความเสียหายเท่านั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าเทศบาลซึ่งเป็นผู้เสียหายตกลงให้ระงับข้อพิพาทหรือสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญากับจำเลย เช่นนี้ย่อมถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายที่จะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๙๒/๒๕๓๖

จำเลยเป็นข้าราชการอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์และได้รับคำสั่งมอบหมายจากนายกเทศมนตรีให้ไปรับเงินจากศาลมามอบให้เทศบาล แม้จะไม่ใช้หน้าที่ตามตำแหน่งของจำเลยโดยตรง แต่เมื่อจำเลยได้รับมอบหมายให้จัดการแล้ว จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการเกี่ยวกับเงินที่ได้รับมอบหมายนั้น เมื่อจำเลยมีเจตนาทุจริตเบียดบังเอาเงินนั้นเป็นของตน จำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเบียดบังทรัพย์ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่จัดการ ไปเป็นของตนโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๗๓/๒๕๒๗

เมื่อสารวัตรใหญ่ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของจำเลย ได้สั่งให้จำเลยทำหน้าที่เก็บรักษาเงินประกันตัวผู้ต้องหาของสถานีตำรวจ ย่อมถือได้ว่าจำเลยเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ปฏิบัติราชการในการเก็บรักษาเงินดังกล่าว ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาแล้ว การที่จำเลยนำเงินของทางราชการไปฝากผู้อื่นไว้ มิได้นำมาเก็บไว้ในตู้নিরภัยของทางราชการหรือหากไม่มีตู้নিরภัยของทางราชการควรจะมีเงินนั้นอย่างไรก็ตาม จำเลยก็ต้องขอคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา คือ สารวัตรใหญ่เสียก่อน แต่จำเลยก็หาได้กระทำให้ผิดการณ์ดังกล่าวแสดงว่าจำเลยมีเจตนาทุจริตเบียดบังเงินจำนวนนั้นเป็นของตนหรือผู้อื่นแล้ว อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗

คดีนี้จึงเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับผู้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่รัฐ
ที่มีหน้าที่ในการ ชื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด ไม่ว่าจะเงิน หรือทรัพย์สินใด ๆ

ไม่ว่าหน้าที่นั้นจะเป็นหน้าที่โดยตรง หรือเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา หรือได้รับมอบหมายตามคำสั่ง โดยชอบก็ตาม ย่อมถือได้ว่าผู้นั้นเป็นพนักงานผู้มีหน้าที่กระทำการนั้นแล้ว หากมีเจตนาเบียดบังทรัพย์สินซึ่งตนมีหน้าที่ ชื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาอยู่นั้น ไปเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่น หรือยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นไป จะต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ ฐานเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ และถึงแม้จะไม่เป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจกระทำการนั้น และไม่ใช้หน้าที่ในการ ชื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินนั้น แต่รับหรือครอบครองทรัพย์สินนั้นไว้ แล้วเบียดบังไปเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่น หรือยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นไป แม้จะไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ หรือ มาตรา ๑๕๗ แต่ก็ยังไม่พ้นความรับผิดชอบ ยังคงต้องรับผิดชอบทางอาญา ฐานยกยอกทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒

